

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 30. Zettortdeenâ 29tâ Zuhli 1843.

S l u d d i n a f c h a n a .

Kad flawa effohs isgahjufi ittin kâ rohbeschuwaktim ar sipru peefohdinafchanu effohs aisleegts prett kontrebandneekem un zitfeem laudim ir tad kad schee ar waru winneem atturretohs prettim zehrtamus un schaujus rihkus walkaht, tad Kursemmes Waldischanas teesa — kâi zaur tahdahm blehnu-walldahm ne notiftohs nelaine nospreedufi: zaur sluddinaschanu kâ scheitan noteekahs wisseem sinnamu darriht, ka schi flawa us tihreem melleem dibbinajahs, un ka (Ewod VI. S. 249 Zollreglement) rohbeschuwaktim, kâ lihds schim tâ arri turplikkam neween irr wehlehts, bet arri pawehlehts zehrtamus un arri schaujamus rihkus prett wisseem teem walkaht, kas, ja tohs gribb sakert, atturrahs prettim, jeb kas rohbeschuwaktim pasleppen usbruhk wirsü, un ka waktneeki ne buht pee sohda ne nahk, ja tee kauschanâ kahdu nokauj, woi fashauj, woi fasitt, ka turprettim prettim-turretaji pehz S. 242 — 245 ta peeminnetâ likkuma zecti pehz likkumeem kluhs sohdiiti. To buhs wehrâ likt! Zelgawâ, tai 23schâ Zuhni 1843.

Waldischanas-raths Diederichs.

Waldischanas-sekreters Bolschwing.

Gan irr, gan irr, bet wehl truhkft.

Wehl dauds prahta truhkft muhsu mihleem Latwescheem. To apleezinaschu ar schè peeliktu grammatinu, fo taggad kâ no labba ustizzama drauga dabbuju. Ta skann:

Es dohmaju ka Zuh's warr buht arri jaw buhfeet dsirdejufchi, ka pee muns eeksch N. N. skohla, Deewam schehl, pawissam sah' isnihkt. Kapchz? To wainu Zums gribbu ar ihseem wahrdeem isteikt. Isgahjufschâ ruddeni, kad skohla sah'ahs, gribbeja mans zeenigs kungs, ka katram fainneekam no N. N. buhs weenu behrnu zauru seemu skohlâ suhtibt. No eesahkuma kahdas neddelas tas gan notikke; bet pehz jaw zitti sah'ke atrautees. Zeenigs kungs pabr tam apskaites, pawehleja katram fainneekam, kas sawu behrnu bes waijadsibas buhs mahjâs aisturrejis, strahpes-naidu makfaht. Tee fainneeki tadeht dusinigi palikdami, sawreedufchi kohpâ, tuhda' obrâ deenâ pee z. k. isteikt: ka

tadeht sawus behrnus skohlâ ne subtoht, ka tur ne fo ne warroht mahzitees un ka mahjâs to paschu warroht eemahzitees, turklaht z. k. lohti warren pahrrunnadami un luhgdami, lai skohlu wairs ne turroht. Tad arri z. k. us tahdahm pahrgrohsidamahm runnahm atbildejis: 'Ja Zuh's sawus behrnus gribbeet par lohpeem usau-dsinah't, tad lai tee arri par tahdeem paleek.

To paschu deenu man z. k. likke usfazziht. Tad gahju pee wiina attestah'tes luhgt, bet z. k. atkal zittadi bij nodohmajis un fazzija: lai ne meklejoh't zittur weetas, jo winsch lik'schoht no wiffa pagasta 20 tahdus behrnus ismekleht, kam tehwi un mah'tes mirruschi, un ka teem buhs 4 gaddus zaur seemu un wassaru skohlâ mahzitees. Kad nu biju zaur wiffu pagastu isbrauzis un tohs behrnus sarakstijis, tad isteize z. k. zif naudas un deputates winsch preek'sch teem behrneem dohschoht. Es biju ar to ar meeru, jeb'schu paknappi buhtu bijis, jaisteek. Kad nu

tohs 20 behrnus apstelleja, lai muischâ sawedd, no kam z. k. kahdus 12 gribbeja ismekleht, tad tiffai 12 ween fanahze. Ohtru reis ne tik dauds ne fanahze un treschâ stelleschanâ bija treschu leelbeenu, fur tik 4 ween atnahze. Z. k. redsedams, ka laudis ne mas ne klausa un ka teem ta skohla ne patihl, arri bija dsirdejis, ka schee bija runnajuschi, ka tadeht winsch tohs behrnus gribboht mahzih, ka pehz buhschoht par saldateem nodoh, lohti apfkaitees fazzija: Ka winsch gan us wiffadu wihs effoh mehginajis farus laudis us labbu zeltu greest, bet winni to tumfibu wairaf gribboht ne to gaismu, tadeht lai skohla isnihstoh. Tuhdal man brihwibu dewe, zittur weetas mekleht. Bet kad tas gauschi wehlu bija, nekur wairs weetas ne warreja saklauschinah, waijadseja man bes dauds apdohmaschanas to paschu skohlas namnu us z. k. gribbeschanu par 40 sudr. rub. us renti nemt. — Tadeht ka nu ta fakfoht, bes weetas esnu un wehl gan ar preeku sawu ammatu ta kunga wihna kalnâ buhtu kohpis, luhdsu es, Zuh rohkas garrâ apkampdams un skuhpstidams, woi Zuh ne warretu mannim us nahkoschu gaddu kahdu skohlas weetu iskluschinah.

Schee laudis Kursennê prett seemeleem atrohnaht un ja fur preeksch ta gohbiga skohlmeistera weeta rastohs, tad winna wahrdu un arrentes mahjas pee zeenigeem Awischu apgahdatajeem warr dabbuht sinnaht.

A. B.

* Memmeet mahzibu, zeentigs leelskungs un Zuh mislais skohlmeisters. Man dohmaht drufzin pahrsattischanaht pee Zuhfu skohlas bijuti. Zuh ne effat atgahdajuschees, ka katra labba leeta garfi nahf. Schu uszelt irr gruhti, bet noplehst to paschu ehku naw gruhti, winnu ispohstihst jo weegli, peelaiddi uggumis flah un azzumirkil ehka pelnu tshuypa.

Tas Kungs Jesus peelihdina Deewa wahrdu sehklai, fo sehje isgahjis seht, un kâ schi libdsiba faprotama, tas man naw waijadfigs Zums isstahstihst, jo eeksch spreddikeem schih libdsibas isstahstischannu daudsfahrt jaw buhsfeet dsirdejusch. Tifween to Zums atgahdashu, ka

ta sehkla, fo fauzam Deewa wahrdu, ne dihst tik ahtri, kâ rudsu arri meeschu grauds usdihst. Pee scheem graudeem tu dabbobni puss gadda jeb gadda laikâ sinnaht, woi dabbusi fo plaut, jeb nê. Pee mahzibas tâ newaid wifs. Mahziba dihst gauft, dikti gauft. Brihscham gaddi demits, ir simts gaddi aiseet, eekam wiffa pasaul dabbobn redseht, ka tas ne bija neleetigs grauds, fo tas sehje is ir isfehjis, jeb ka tas ne bija neleetigs wahrds, fo tas mahzitajs jeb skohlmeisters mahzjis. Man dohmaht — zif no galwas atferohs — preeksch wairaf ne kâ 200 gaddeem Wahzennê Amburges pilsata, kahds mahzitajs schi pilsata eedschwotajus par winnu grehkeem aprahjis un teem draudejis ar warreneem, spehzigeem un stipreem wahrdeem, Deews tas Kungs buhschoht winnus peemekleht ar sawu dusmibu, ar sawu bahrsibu, ar sawahm uggunim. Tif jaw tobrihd, kad winni scho spreddiki fazzija, dasch buhs par winnu wahrdeem nosmehjees un zits buhs sraudis par spreddika laiku. Bet redsi! kad pehz wairaf ne kâ simts gaddeem Deews pateesi Amburges leelu pilsatu ar uggunim tâ peemekleja, kâ dauds ne truhst no treschas dallas no wiffa pilsata, kas ispohstihst, ka pasaul dauds ehkas un dauds basnigas ar uggunim parwiffam aisgahje, tad atradde, man dohmaht eeksch rahthujsa, scho wezzu spreddiki; to zehle gaismâ un lifte to nodruffah eeksch dauds 1000 grahamnahmen. Ahre, nu atnohde tee behrnu behrni, ka tee wahrdi naw bijusch neeki, ar fo nelaikis mahzitajs winnu tehwi tehwas aprahjis. Tee behrni schohs wahrds lohti zeenija kaut tee tehwi tohs bija nizzinajusch. Ja nu tas mahzitajs redsejis, ka winna wahrds ne peenehime, buhtu nosplahwees un buhtu fazzjis: Sapperr juh pikis, tur naw wehrts galwa puhleht un spalwu wilft, woi winsch ne buhtu grehku pelniji no ta Kunga? Jo lai arri tas grauds, fo winsch isfehje tai brihdi, ne usdihge, taf winsch dabbuja dihgt pehz wairaf kâ simts gaddeem! Pateesi, zeentigs leelskungs! neweens wahrds, neds arri kahds darbs, kas eeksch ta Kunga darrihts, ne isnihst, ne buhs weli darrihts; winsch neffih, pateesi winsch neffih auglus, swehtigus auglus sawâ

laifâ. Bet meh's nabbagi grehzi-neeki pee dauds darbeem, fo darram, ne meklejam Deewa gohdu, bet farwu gohdu, tad tas Kung's mums to darbu isahrda, un tam ne tauj isdohtees. Râ Jums, tâ mannim irr bijis un pa pagasteem wehl scho baltu deenu irr. Skohlas-nizzinataju arri pee mums ne truhst. Ta walloda mums arri sinnama, fa buhschoht skohlas-behrnus Kreewu saldatôs nodoh't u. t. j. pr. Pee mums arri daschâ seemâ ne bij wairak fâ 20 behrni, fur taggad 100 behrni irr, bet neapnizzigi un nepekuffuschi effam mahzjuschi, runnajaschi, draudejuschi, luhguschees, kamehr kahdus behrnus skohla eedabbujam. Taggad, fur pehz 7 gaddeem wezzaki reds, fa pirmeem skohlas-behrneem mahziba naw launa bijusi, kad draudse dabbuja redseht fa tee labbakâ maisê tikfuschi, par dahrsneekeem, srihwereem, fullaineem, skohlmeistereem, zitti par fainnekeem un atkal fa skohlas-behrni par gahjeem tikfuschi wairak pa gohdam dsihwo, ne dserr, ne soh'g, ne flinko, nu — jaw dauds, dauds taudis proh't fazzih't: lai Deew's to puhliuu Jums atmaksa, ar fo par skohlahm puhlejatees. Zeenig's leelskungs! meh's tee skohlas-zehleji tai fwehtitâ Kanaâna semmê ne dabbusim ee-eet. Schai tautai un schim dsimmumam jaapmirst — eekam taudis paschi wiffi dsihfees pehz mahzibas. Bet kas laifsch, kad Johsuiis Israëla taudis Kanaâna semmê eewedis, taf Mohsum leelaks gohds irr bijis un arri leelaks gohds buhs weemumehr, ne fâ Johsuiim. Tâpatt, preeksch Deewa, pirmeem eefahzejeem pee tam, tautu, kas tumsibâ dsihwo, pee gaisinas west un pee prah'ta un atsihschanas, teescham gohds un teifschana ne truhst. Ta mannim prah'ts grihb pagurt un peekust, tad es atgahdajoh's ta fakkama wahrda: Dsennis mas's putnis un winsch knahbadams kohkam istaisa leelu zaurumu, un atkal tabs lihdsibas no ta rauga, kas wiffu mahzijumu faraudse un es nopushchoh's labbi, un kerrohs atkal pee darba klah't. Zeenig's leelskungs: taf Juhs dehlu ne liffect soh'diht, ja tehws ne buhs juhs labbi atklaufijees? Woi tur buhtu taisniba, ja dehlam biksas safahlitu, fur tehws to pehreenu

pehnijis? Ne nemmeet par launu, kad eedrohschinajoh's fazzih't: us to wihfi Juhs skohlas atmeschana irr. Tehws atks un Juhs tam dehlam tehwa aklibas pehz plehwe's no azzim ne nemmat-nohst? Woi tad tee fihkee behrnini wainigi, kad wezzaki wehl no tumscha prah'ta irr? Kas sim labbu darriht, un to ne darra, tam taf tas irr par grehku. Ne dohmajeet wiff: 4 behrni, kas tas irr preeksch wiffa pagasta?! 4 gohda-taudis eeksch pagasta warr leelu fwehtibu nest. 40 rubli irr nauda, fo taggad par skohlu dabboh'nat; gan taisniba; bet 4 blehdigi rijukurri — fo dohmajeet, kad schee fah't nagus palais't wakkam, tahdeem arri setkaks grabht? 4 dschreji un 4 sagli masak eeksch pagasta irr leela manta, zeenig's leelskungs! Ne atstahjatees no fawa usnemta darba. Ta plaujuma dauds, bet plahweja mas. Deew's Jums gudru prah'tu un labbu firdi dewis, ne leekat farwu gaisimu appaksch puhru un ne apzeetinajeet farwu firdi. Pazeeta-tees — Jums buhs pateiziba neween no Deewa, arri no zilwekeem, ja Juhs skohlas kohpseet. Ne truhst affaras, kas Jums birs pakkat un kad arri tif weena pateizibas affara buhtu: Swehtigi irr tee, kas mirst apraudati. Ak! man buhtu wehl, buhtu dauds wehl fo stahstih't par scho leetu, bet darbs wallodu dsenn us zittu puffi un galwas groh'sschanas arri. Deewa schelastiba lai paleef pee ta Kunga, pee ta skohlmeistera un pee ta pagasta.

W. P.

• U s a i z i n a s c h a n a .

Kursemmê, Kuldigas pilfatâ, lauka-kohpschanas-beedriba zehlfuees, kas us to iseet neween labbatu lauku-kohpschanu eegahdaht, bet arri labbaku un derrigaku lohpu-kohpschamu. Tee muifschneeki, kas schai beedribâ eedewuschees naudu famettuschi, par gohda maksu jeb par premtahm buht teem, kas no winnu pagastu taudim ihpaschi us labbaku lauku- woi lohpu-kohpschamu dsimmuschees. Scho pagastu taudis teel usainati 29tâ August pehz puf'sdeenas pulksten 4trôs farwas teizamus lohpus farwest, proh'ti: ehrselus, waislu-wehrschus, brauzamus wehrschus, waislu-

Fehwes, flauzamas gohwis un darba-sirgus. Waddejeem japarahda sihmes no muischas waldineeem un no pagasta teefahm par to, fa weddeji schohs lohpus woi paschi isaudsinajuschi, jeb fa tee tohs wairak, ka 4 mehneschus atpakkat pirkuschi, un fa tee brauzamee wehrfchi jaw pee lauka-darbeem bijuschi. Ja schihs leetas buhs parahditas, tad eezeltee spreedeji pehz likkumeem teem premiu jeb gohda-maksu dohs, kam wislabbafee lohpi buhs bijuschi. Urri zitti muischas-turretaji un zittas draudses warr pee schihs lohpu-ftattischanas fanabkt un schai beedribâ eedohtees ja teem beedribas likkumi buhtu patihkami un tee ne gribb atrautees naudu us premiahm samest. Ruldigâ, tai 30tâ Juhni 1843. (No. 5.)

Beedribas-preekschneeki.

Teefas fluddinaschanaes.

No Leelas-Efferes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee teem lihdschinnigeem fainneekem, prohti: Leelas-Efferes Swiklu Zahna Kalwin und Rengu-muischas Rubbes Frits Tiltz, pahr kurreu mantahm konkurse spreesta, usaizinati, lihds 20tu September f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlok neweenu wairs ne

Klausihê, To buhs wehrâ likt! Leelas-Efferes pagasta teefa, tai 20tâ Juhli 1843. (L. C.) R. Warnaußky, pagasta wezzakais. (No. 88.) R. F. Witte, pagasta teefas ffrihw.

Leelas-Efferes pagasta teefa zaur scho sinnama dar-ra, fa pahr to mantu ta lihdschinniga Karrelu-muischas fainneeka Walfu Frits Alminis konkurse spreesta, un tas isflehgshanas terminsch us to 20tu September f. g. nolikt irr. Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee ta augscha peeminnetâ Frits Alminis buhtu, tohp usaizinati lihds 20tu September f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlok neweenu wairs ne klausihê. To buhs wehrâ nemt! Leelas-Efferes pagasta teefa, tai 20tâ Juhli 1843. (L. C.) Steinhard, pagasta wezzakais. (No. 89.) R. F. Witte, pagasta teefas ffrihw.

Zitta fluddinaschana.

Saldats, isbehgdams no Zelgawas garnisones-batalione 22trâ Juhli f. g., appâtschrafsitam bchru sirgu ar kummutu un siblehu nosadhis, un pehdas tam irr sadsthas lihds Zittelmindes muischa, fur winsch sawu zeltu woi us Leischeem, woi us Kursemmes augshgallu nehmis. Kas man par scho sirgu flaidru sinnu warr doht, jeb scho sirgu warr nodoht pee man-nim jeb pee Dohbeles pilsteefas, tam pateizibas nauda ne suddihê. Raksihst Zelgawâ tai 27tâ Juhli 1843. F. G. Scheumann.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tanni 19tâ Juhli 1843.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlderis	1	33	I pohs fannepu	1	—
I puhrs rudju	1	50	I — linnu labbakas surtes	1	80
I — kweeschu	2	10	I — — siltakas surtes	1	60
I — meeschu	1	5	I — tabaka	—	65
I — meeschu = putrainu	1	50	I — dselses	—	75
I — ausu	—	75	I — sweesta	2	40
I — kweeschu = miltu	2	50	I muzza siltu, preeschu muzzâ	7	—
I — bibdeletu rudju = miltu	1	80	I — — wihfschnu muzzâ	7	25
I — rupju rudju = miltu	1	40	I — farkanas sables	7	—
I — sirnu	1	50	I — rupjas leddainas sables	6	—
I — linnu = sehklas	2	50	I — rupjas baltas sables	4	15
I — fannepu = sehklas	1	50	I — smalkas sables	4	—
I — kummenu	7	—			

W r i h w d r i e k k e t.

No juhmrallas gubernementu augstas waldischanas pusses: zensora weestâ: professor Dr. G. Paucker. No. 257.